

EDITORIAL

Milí čtenáři,

více než samotný průběh MS v ledním hokeji mě v uplynulých týdnech v médiích zaujala tvrzení, jak parta mladých hokejistů dokázala alespoň na tři týdny sjednotit rozhádanou českou společnost.

Léků na rozdělenou společnost dnes nalezneme všude mnoho. Jeden takovýto lék doporučuje ve své knize „Bůh je mrtev, nic není dovoleno“, nově oceněné cenou Magnesia Litera, filozofka Tereza Matějčková.

Je jím přístup: nemoralizovat příliš rychle. Z knihy však lze dále vyčíst ještě jedno doporučení. "Společnost rozdělujeme již tehdy, je-li hlavní smysl našeho výroku potlesk vlastní skupiny. Možná je otázka "A s tím se jako chcete bavit?" jednou z takových žádostí o potlesk. Nechtít se líbit svým lidem – snad zde leží aspoň část odpovědi na rozdělenou společnost" (Matějčková, 2023).

K polarizacím stanovisek dochází v současnosti také v katolické církvi. Nejedná se vždy o neškodnou názorovou pluralitu představitelů konzervativního a progresivního smýšlení. Jsme svědky napjaté názorové atmosféry, despektu a očerňování. Žít svou víru takovýmto negativním způsobem není zdravé. Cestou z takového nastavení se jeví smysluplný otevřený dialog, nezatížené naslouchání, láskyplné přijetí, pochopení a rozumění názoru druhého. Toto rozumění, slovy o. Davida Peroutky, který se tématu polarizace v katolické církvi věnuje ve svém článku na stránkách Christnet.eu "směřuje k tomu, abychom lépe chápali ty, s nimiž nesouhlasíme. Hluboké rozumění je tak jedním ze způsobů, jak se můžeme ze své strany lépe disponovat pro Kristovu všeobsáhlou lásku, která může a má žít v nás. Zahrnuje i ty, kdo mají jiný názor. I ty, kdo mají (podle nás) špatný názor. V této lásce pak tkví pravá jednota církve, opak nevraživé polarizace." (Peroutka, 2024).

Nakonec se můžeme s o. Peroutkou zeptat "Proč by pro nás mělo být nesnadným cosi tak prostého?". Třísku v oku svého bratra dokážeme zahlédnout snadno, pojďme se ale zkusit zaměřit na to, co nás spojuje.

Žehnáním varhan v chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně byla završena jeho několikaletá rekonstrukce. V tomto čísle naleznete přehled varhanních koncertů, které nás čekají. Společně slavit a radovat se z daru svátosti kněžství můžeme společně s bratrem Mariánem Petrem Šárovcem, bližší informace naleznete na str. 10. Blíží se noc kostelů,

přehled možností kam vyrazit najdete na str. 22. Střípky záslužné mravenčí práce kolektivu pracovníků DKŠ a MŠ se zalesknou na str. 18. Ani tentokrát nechybí texty historické a výkladové. Příspěvek z farní charity odpovídá na mnohé palčivé otázky, které jsou v současnosti předmětem mnoha diskuzí v rámci farnosti.

V červencovém čísle minulého roku jsme poprvé zveřejnili novou rubriku "Z našich alb" a zároveň vyzvali vás čtenáře, abyste se s námi podělili o své fotografie, které zachycují život naší farnosti. Těm z vás, kteří tak učinili, tímto děkujeme. Zároveň vás opět prosíme, máte-li nějaké fotografie ve svých albech, budeme rádi, podělíte-li se s námi o ně. Můžeme si tak společně zavzpomínat, oživit určité situace a chvíle. V tomto čísle je zachycena Slavnost Těla a Krve Páně z let nedávných. Zároveň si vás dovolím podpořit ve větší participaci na obsahu, zaměření časopisu. Rádi přivítáme vaše příspěvky, návrhy, reflexe, doporučení. I tímto způsobem společně budujeme farní rodinu.

Přeji vám inspirativní čtení.

Tomáš Pavla

Zdroj: Anna Guthrie - Člověk a víra

Sestry Plaňanské

Z Kolína vzešla celá řada významných osobností. Některé jsou stále známé, jiné již pozapomenuté. Mezi kolínskými rodáky (či přesněji rodačkami) nacházíme i sestry Annu a Marii Plaňanské, které s přítelkyní Františkou Grossmannovou založily v polovině 19. století v Praze Kongregaci Šedých sester III. řádu sv. Františka (a to pravděpodobně jako první ženskou řeholní kongregaci českého původu).

Sestry se narodily v Kolíně do rodiny krupařského mistra Ignáce (Hynka) Plaňanského a jeho manželky Anny, dcery Václava Udatného. Anna Rosalie (jak byla pokřtěna) 20. června 1813 a její sestra Marie Františka 5. listopadu 1814. Světlo světa spatřily v domě čp. 11 v Kouřimské ulici (doslova ve stínu věží chrámu sv. Bartoloměje). Později, v letech 1816 a 1818, přišli v Kolíně na svět ještě jejich dva bratři Václav a Ignác (Hynek). Pravděpodobně kolem roku 1825 se rodina odstěhovala do Prahy. Sestry zůstávaly svobodné a zdá se, že zvažovaly vstup do kláštera Milosrdných sester. Byly ovšem tou dobou již dost staré na to, aby byly přijaty (byť se zdá, že Marie chvilku v tomto řádu byla), a tak se staly alespoň členkami III. řádu sv. Františka.

Bydlely v pronajaté místnosti ve čtvrtém patře domu čp. 83 na Malé Straně (kousíček od Karlova mostu). Živily se šitím a dalšími ručními pracemi. Někdy krátce před polovinou 50. let se k nim přistěhovala ještě jedna podnájemnice – Františka Grossmannová. Anně na počátku roku 1855 táhlo na 42 a Marii bylo již také přes čtyřicet. Františka Grossmannová byla o něco mladší, bylo jí třicet a pocházela z České Lípy (z německého prostředí).

Všechny tři hluboce prožívaly svoji víru, měly silné sociální citění a snažily se pomáhat druhým. Bylo to kolem roku 1855, kdy v nich dozrála myšlenka založit vlastní společenství – kongregaci, jejíž členky by docházely do rodin starat se o nemocné a nemohoucí. Vliv na tento jejich krok měl i jejich duchovní a zpovědník, křížovník P. František Havránek. Za datum založení tohoto společenství je považován 6. leden 1856. Prvním jejich „klášterem“ se stal zmíněný byt na Malé Straně, který P. Havránek požehnal na Bílou sobotu 22. března 1856. Trvalo ovšem ještě nějakou dobu, než se podařilo získat všechna schválení. Oficiálně byla kongregace potvrzena až dekretem konsistoře z 16. března 1862 a místodržitelským výnosem z 23. června 1862. Sestry si za svůj oděv

zvolily šedý plášť, podle kterého získaly i svůj název (a ten jim vydržel i poté, co z praktických důvodů přešly v roce 1870 na černý oděv – šedá látka se tehdy hůř sháněla a každý odstín byl jiný).

První představenou (či zatím jen „správkyní“ tohoto duchovního sdružení) se stala v roce 1859 Marie Plaňanská (oficiálně potvrzená až v roce 1862), která si zvolila řádové jméno Xaverie (její sestra Anna původně jako členka III. řádu sv. Františka používala jméno Dulcinela /někdy uváděno jako Dulcelina/, později přijala jméno Ignácie). Postupně přistupovaly další sestry, v roce 1860 jich bylo již 24 a počet stále vzrůstal.

V roce 1858 získaly sestry do užívání (pronájmu) od Gabriely svobodné paní z Thysebaertu část objektu čp. 291 (bývalého jezuitského konviktu) na Starém Městě. V roce 1860 získaly od ní také sousedící kostel sv. Bartoloměje v dnešní Bartolomějské ulici (šlechtična ho koupila jako zrušený a dala ho k dispozici nejprve Týnskému bratrstvu lásky k bližnímu a následně Šedým sestrám). Později, v roce 1863, sestry zakoupily dům čp. 308, přiléhající k západní straně kostela a začaly zde, již ve vlastním objektu, budovat svůj první regulérní klášter.

Marie Xaverie Plaňanská zemřela v roce 1867, Anna Ignácie Plaňanská o rok později. Obě jsou pohřbeny v Praze na vyšehradském hřbitově.

Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka existuje dodnes.

Jaroslav Pejša

Seriál: 120“ o liturgii

Slavení eucharistie

(19) Vzhůru srdce

„Vzhůru srdce, máme je u Pána,“ znamená, že při eucharistii se nebe a země propojují. Že při mši stoupáme k Otci a můžeme ochutnat radost a štěstí, které jsou připraveny u nás doma – v nebi.

Papež František se na začátku cyklu svých katechezí věnovaných mši svaté ptá: „Proč kněz, který slouží mši, říká vzhůru srdce a neříká vzhůru mobily, poříd'te si fotografie?“ Dialogem před prefací, jak se nazývá trojice trojice výzev – Pán s Vámi, Vzhůru srdce, Vzdávajme díky – začíná

eucharistická modlitba. Dialog je na začátku proto, že i když největší část modlitby říká kněz, je to modlitba všech přítomných. Ti se ke slovu kněze připojují nasloucháním a několika zvoláními.

Slova „vzhůru srdce“ odpovídají tomu, že slavení eucharistie má obětní charakter. Židovská oběť celopal se totiž hebrejsky řekne doslova „obětní dar, který stoupá vzhůru“. Při eucharistii stoupá vzhůru naše chvála, ale pokud by spolu s chválou nestoupala také naše srdce, pokud by se celý náš život neproměňoval v dar Bohu, byla by to chvála falešná.

Zvolání „vzhůru srdce“ spojené se židovským gestem pozdvižených rukou také odpovídá tomu, že se modlíme k Otci, který je na nebesích. Že při liturgické modlitbě se nebe a země propojují a že po Ježíšově nanebevstoupení máme svůj domov v nebi.

Když tedy odpovídáme: „Máme je u Pána,“ říkáme tím: „Ano, jsme sice ještě zde na zemi, ale patříme k našemu Bohu do nebe.“ A slavení mše nám tam připravuje cestu a dává nám předem ochutnat nebeské štěstí.

P. Radek Tichý
Pro časopis Bartoloměj přepsal Martin Prokop

OKÉNKO DO FARNÍ CHARITY

Farní charita bojuje s vandalismem

Nepořádek v okolí komunitního centra, hrnce na podlaze komunitního sálu, mokré mapy u okenních vikýřů. Nejedem návštěvník Farní charity si položil otázku – je tady vše v pořádku? Někteří ji dokonce pokládají nahlas. Nicméně otázky „poletující ve vzduchu“ často zůstávají nezodpovězeny nebo přispívají ke komunikačnímu šumu. A tak jsem jich část pochytila a vydala se pro odpověď.

S čím vším se charita aktuálně potýká a jakou strategii pro překonání současných obtíží volí, jsem si povídala s ředitelem **Petrem Zavřelem**.

Mluvili jsme o nepořádku v okolí komunitního centra, o výskytu injekčních stříkaček po uživatelích drog i o plivancích ve výlohách. Pan ředitel mi ukázal práci sprejerů, kteří si „ulovili“ kus fasády a snad už posledním dílkem do mozaiky byly stopy po nezvaných hostech charitní zahrady. Jaké kroky FCHK v boji s vandalismem podniká?

„Kontaktovali jsme městskou policii s prosbou, aby prováděli častější výjezdy do Mnichovické ulice. Zároveň jsme společně s ředitelkou ZŠ Mnichovická, paní Lokajovou a panem Příbylem ze skupiny Naše Zálabí, požádali o umístění 360 stupňové kamery, která by snímala okolí komunitního centra, průchod pod silnicí a lokalitu před školou,“ dodal k potížím **Petr Zavřel**.

Na přetřes přišly i technické nedostatky budovy. „Jak jste si při návštěvách komunitního centra na Zálabí všimli, protékají nám okna v sále. Jedná se o dlouhodobý problém, který souvisí s provedením stavebních prací. Od počátku vzniklý problém řeším s firmou, která komunitní centrum postavila. Dům je stále v záruce a musí se z obou stran dodržovat smlouva o dílo. Je pravda, že situace trvá dlouho a samotného mě to velmi trápí, ale v dané chvíli musím respektovat smluvní ujednání, technické zákonitosti a podobně. Firma na reklamaci pracuje, jsem rád, že to bude brzy za námi,“ přiblížil stav zatékajících oken ředitel.

Chod charity však není současným děním nijak ohrožen a tak na závěr našeho povídání přišlo i pozvání na blížící se akci. „Děkuji všem za podporu charitě v těchto nepříjemných chvílích, za finanční dary, které velmi pomáhají provozu a zajištění charitního díla pro potřebné. Srdečně vás zvu na již druhý ročník obnovené Svatovítské poutě, která se uskuteční v pátek 14. června od 18 hodin. Po mši svatě v kostele sv. Víta na Jiráskově náměstí bude následovat v přilehlém Komunitním centru sv. Zdislavy kulturní program spolu s drobným občerstvením. V případě dobrého počasí bude možnost opéct si špekáčky. Těším se na společně strávený čas.“

Michaela Prokopová

Ze starých farních kronik

V minulém čísle jsme citovali z (novo)kolínské farní kroniky, tentokrát nahlédněme do té starokolínské. A téma bude vlastně obdobné, moderními slovy řečeno – proměna veřejného prostoru. I když začátek zápisu v kronice nezačíná zdaleka idylicky:

„V tomto roce vykonán také v naší osadě neslýchaný zločin. Bylo to 6. srpna 1862. Městští ostrostřelci kutnohorští měli výlet a slavnost toho dne v Konárovicích. Zástupy lidí ze všech okolních míst se tam sešly. K večeru vraceli se přes Souška okolo Starého Kolína domů. Mnozí z diváků zůstali tam déle, a tak pozdě do noci trvalo vracování se. Toho večera neb té noci ruka bohaspuštěného nějakého rouhače zdvihla se v zlomyslnosti proti znamení našeho vykoupení, kříž železný za mostem u cesty v poli postavený jest rozražen, nápis „Pochválen buď Ježíš Kristus“ oddělán a o sobě pohozen, kříž pak s tělem vlečen po cestě daleko až k Libenicům, tam ještě nohama pošlapán a tak v potupě zanechán. Časně ráno mlíkařka našla jej tam a přivezla sebou do vsi. Pachatel se doposud nevyzradil, ale kůžby šel do sebe a připomínaje si, že Bůh ho zná a o něm ví, raději se snažil lítostí a pokáním ujíti Božského soudu a trestu, než soudu a trestu lidského. Odražený kříž nalézá se nyní v síni chrámové, jejíž jest milou ozdobou. Zatím vyložilo se osadníkům dokladně, jak veliká urážka se tím stala Pánu Bohu a že ač nemáme my podílu na hříchu tom, přece máme povinnost napravit zločin spáchaný v mezích našich. Ukažme, že zatracujeme ohavný skutek ten, ukažme to skutkem, skutkem, který bude na čest a chválu Boží, postavme v osadě nový, větší, krásnější kříž, ten ať nám i potomkům jest znamením smíření za tu bohaprázdnost, které jsme byli svědkové.

Vyzvání na dobrovolné příspěvky se opakovalo, pan učitel učinil sbírku chodě po domech. Ustanoveno, aby se něco nákladného zřídilo, že i obec na to přispěje. Objednán tedy u Chrudimi kámen na podstavek důkladný veliký, za nějž se zaplatilo 70 zl. r. č. mimo dovezení, jež stálo 40 zl. r. č. Vyhlédnuto ale pro nový skvostný kříž místo ne za vsí, nýbrž na nej přednějším místě uprostřed vsi, které má jen tu vadu, že z obou stran jsou hospody. Poněvadž půda byla navážka, musily se hluboko a široko vyzdíti základy, aby při ohromné tíži kamene a kříže jednou se celá stavba nepošinula. Litý kříž objednan z knížecích železných hutí

fürstenbergských, Pater Fulgenc, kapucín v Kolíně, celý kříž krásně pozlatil, tentýž barvil i kámen a zlatil vytesané na něm nápisy. Kámen potřebný k základu dali někteří sousedé ze svých zásob, nejvíce Václav Drahovzal, rolník č.p. 33, jenž také se synem ženy své, vojákem Františkem Koud'ou i jinak při vši té práci velice byl nápomocen, začož obou jich jména tuto zasluhují býti připomenuta. Na dobrovolných přispěvcích sešlo se 112 zl. 71 kr. r. č., v čemž opět jmenovati sluší rodinu v celé osadě daleko nejdobročinnější, rodinu Vokřálovu, ze statku blíž mostu č.p. 48, odkudž se na tento sv. kříž dalo 45 zl. r. č. Obec dala za přívos kamene 39 zl. r. č., zaplatila řemeslníky a koupila železné lité zábradlí v ceně as 65 zl. R. č. Vydání, jež platil kaplan, bylo dohromady 151 zl. 60 kr. r. č. Na to jsem přijal následující: z dobrovolných příspěvků 112 zl. 71 kr., důstojný pan vikář a děkan dal 30 zl. 70 kr., kaplan doplatil 8 zl. 19 kr., dělá 151 zl. 60 kr. r. č. Jelikož průj z obecní kasy vcelku také asi půl druhého sta vydáno, obnášel tudíž veškerý náklad na tento nádherný obraz kříže Páně okolo tří set zlatých r. č.

Na den Nalezení sv. Kříže (3. května) v památném jubilejním roce cyrilometodějském 1863 posvěcen jest s plnou slávou u přítomnosti valných zástupů nový kříž od velebného pána Patera Josefa Damma, ctihodného jubilovaného kněze z řádu kapucínského. Zpěvácký spolek kolínský svým spoluúčinkováním slavnost tu zvýšil krásnými zpěvy, jakož mnozí okolní duchovní svou asistencí. U kříže venku bylo kázání a odpoledne litanie s modlitbami. Slavnou mši svatou sloužil domácí pan děkan. Radostně ukončena jest touto slavností všeliká práce při tak velikém podniknutí potřebná. Kůžby jen na úrodnější půdu bylo padlo napomenutí, věřícím ve jménu Božím vícekrát opakované, aby ten hrozný zločin je byl probudil z ospalosti a netečnosti náboženské a ten nový kříž aby jim byl ustavičným hlasatelem a povzbuzovatelem, by se stali a zůstali uvědomělými, horlivými katolíky.“

Pro přespolní dodejme, že kříž vysvěcený v roce 1863 se na starokolínském Náměstí, v prostoru před obecním úřadem nachází dodnes, ve stavu ne snad dokonalém, ale dávajícím naději, že zůstane zachován i pro další generace.

Martin Křídlo

Kněžské svěcení a primiční mše bratra Mariána Petra Šárovce

Pojďme společně slavit a radovat se z daru svátosti kněžství.

Všichni jste srdečně zváni na bohoslužby i následná pohoštění. Celou událost můžeme nejlépe prožít jako společenství v modlitbě, pojďme se již nyní modlit za bratra Mariána, kapucíny a sebe navzájem.

ALE ON MI ŘEKL: „STAČÍ, KDYŽ MÁŠ MOU MILOST; VŽDYŤ V SLABOSTI SE PROJEVÍ MÁ SÍLA.“

2. KORINTSKÝM 12,9

S VELIKOU VDĚČNOSTÍ A RADOSTÍ VÁM OZNAMUJI,

ZA TENTO NEZASLOUŽENÝ DAR SPOLU S VÁMI RÁD

ŽE DNE 8. ČERVNA 2024 V 11:00
V BAZILICE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE
V PRAZE NA STRAHOVĚ

DNE 9. ČERVNA 2024 V 11:00
V KOSTELE SV. BARTOLOMĚJE
V KOLÍNĚ

PŘIJMU Z RUKOU OTCE BISKUPA ZDENKA WASSERBAUERA

PODĚKUJI BOHU SLAVENÍM

KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ

PRIMIČNÍ MŠE SVATÉ

SRDEČNĚ VÁS ZVU A PROSÍM O MODLITBU
BR. MARIÁN PETR ŠÁROVEC OFMCap

Bližší informace najdete na: <https://knezske-sveceni-a-primice-marian-petr-sarovec.webnode.cz/>

V případě dotazů se prosím obračejte na:

Email: ksarovcova@gmail.com

Telefon: +420 732 169 997

Bližší informace k primiční mši svaté v Kolíně

10:00 začátek služby svátosti smíření v chrámu sv. Bartoloměje.

11:00 začátek mše sv. v chrámu sv. Bartoloměje.

Prosíme, nefotěte během bohoslužby, dokumentace bude zajištěna.

Po mši sv. následuje pohoštění, které bude probíhat na kolínské faře a ve venkovních prostorách kolem chrámu. Na pohoštění jste všichni srdečně zváni.

Bratr Marián bude k dispozici během celé slavnosti ke gratulacím a novokněžskému požehnání.

K dispozici bude zázemí pro děti.

Pokud budete mít chuť a čas, můžete upéci a přinést třeba buchtu.

Streamy:

Obě bohoslužby bude možné shlédnout online. Odkazy najdete na stránkách svěcení.

Bratr Marián Petr Šárovec OFMCap

Kolínská stopa

Bratr Marián pokřtěný otcem Blažkem jako Petr Prokop prožil své první roky v Nové Vsi u Kolína. Rodiče vyšli z charismatického společenství, které v Kolíně a okolí působilo na přelomu 80. a 90. let. Již Mariánovo narození nebylo vůbec samozřejmé, rodiče dostali od lékaře zprávu o podezření, že nenarozený chlapec není v pořádku a pokud to potvrdí další vyšetření, neměl by se proto narodit. Poté, co si rodiče vybojovali, že miminko chtějí za jakýchkoliv okolností a narodil se zdravý Petřík, rozhodli se postavit jako poděkování prodejnu u kapucínského kláštera v Kolíně. Cílem bylo, aby se v tomto prostoru šířilo povědomí o potratové problematice a podpora pro rodiče v obtížné situaci.

Dva kněží z jedné ulice

Šárovcovi v Nové Vsi sousedili ob dva domy s rodinou Čechových, a tak si postupně přibývajících děti, které se znaly z kostela, spolu často společně hrály. Nejraději v nepojízdném starém autě u Čechů na zahradě. Kdo by

si tenkrát pomyslel, že za 30 let budou oba nejstarší synové František a Petr kněžími. Na jednu ulici to je slušný výkon.

Rozlišování

Většinu dětství prožil Marián ve vedlejší vesnici Pňově-Předhradí, kde se Šárovci usadili na faře. Na střední školu odešel na Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži, na kterém v roce 2014 maturoval. Rodinné a křesťanské zázemí školy mu nabídlo to, co v Polabí scházelo – křesťanský kolektiv vrstevníků. Během středoškolských let začal Marián jezdit na cyklopoutě, také díky nim v Římě a v San Giovanni Rotondo (poutní místo ke sv. otci Piovi) rozlišil povolání ke kněžství a k řeholnímu životu.

Cesta ke kapucínům

Hned po maturitě požádal o vstup ke kapucínům. Poté rok pracoval v manuálním zaměstnání, což bylo podmínkou ke vstupu. Ke kapucínům vstoupil v následujícím roce. Po Panně Marii si vybral řeholní jméno Marián.

V roce 2016 nastoupil roční noviciát na Slovensku.

V roce 2017 složil první řeholní sliby.

V roce 2020 složil věčné sliby.

V roce 2023 byl v katedrále sv. Václava v Olomouci vysvěcen na jáhna.

V roce 2024 absolvoval teologii na CMTF Univerzity Palackého v Olomouci.

Dnes působí na Arcibiskupském gymnáziu v Praze jako školní kaplan. V tomto a v následujícím roce bude součástí komunity kapucínů v klášteře v Praze na Hradčanech.

Text a foto: Klára Šárovcová

SLOVNÍK KŘESŤANSTVÍ

V tomto čísle budeme pokračovat ve vysvětlování pojmů, které se týkají osobností v církevní terminologii. Konkrétně si řekneme něco o papeži kardinálovi, arcibiskupovi, biskupovi a jiných významných úřadech v církvi.

arcibiskup – Z řec. *arché*, „prvenství“, *episkopos*, „dozorce“, tj. „první biskup“.

1. církevní hodnostář, který je hlavou církevní provincie (arcidiecéze), skládající se z několika tzv. sufragánních diecézí. Má určitou pravomoc nad biskupy podřízených diecézí. Při bohoslužbě nosí palium. Úřad arcibiskupa má počátek v době apoštolské, jména arcibiskupů však známe až od 4. století. Tehdy je znám jako arcibiskup jen biskup alexandrijský, ale v 5. stol. to už byl i biskup v Římě, Antiochii, Jeruzalémě a Caesareji. Tito měli současně titul „patriarcha“. – Od 6. stol. je arcibiskupem: **a) metropolita; b) ten**, komu tento (čestný) titul udělil papež (tzv. **arcibiskup titulární**, který nestojí v čele církevní provincie. Je jím zpravidla jmenován papežský nuncius, biskup římské kurie nebo tento titul získává některý biskup jako osobní vyznamenání). Někteří arcibiskupové mají navíc ještě titul → primas;

biskup – Z řec. *episkopos*, ze slovesa *episkopein*, „hledět shora“, „dohlížet“, „bdít“, později lat. *episcopus*, „dozorce“, „strážce“. Původně pokladník a dozorce křesťanské obce. Postupem času se biskup dostal do čela této obce a pojem slova se naplnil novým obsahem. Biskup je nástupcem apoštolů a pastýřem církve a spolu s papežem má podíl na správě církve. – Dnes existují tři *způsoby jmenování biskupa*: **a)** volba, jmenování a navržení ze strany civilních úřadů; **b)** legitimní volba, povinně schvalovaná papežem (Německo, Rakousko, Švýcarsko); **c)** svobodné jmenování papežem. Toto je hlavní způsob, používaný v latinské církvi. Kandidát na úřad biskupa musí vynikat vírou, dobrými mravy, zbožností, horlivostí o duše a moudrostí; musí mít alespoň 35 let a být knězem alespoň 5 let. Pro výkon apoštolské funkce je nutné, aby přijal biskupské svěcení (konsekrace); toto svěcení lze zpětně odvodit až k apoštolům. Biskupským svěcením přejímá biskup poslání posvěcovat, vyučovat a spravovat lid a právo světit kněze. *Zbavit biskupa úřadu* lze: **a)** abdikací; **b)** sesazením tribunálem Apoštolského stolce. V obou případech je nutný souhlas papeže. – Odznaky hodnosti: Pluviál s nefunkční (zakrnělou) kapucí s vyšíváním lemováním, sepnutý na prsou zdobnou sponou, talár fialové barvy, trůn (katedra), pallium, mitra, berla, rukavice, prsten, pektorál. Pod pluviálem dalmatika a alba.

Biskup může být: **diecézní** (dřívější výraz: **sídelní**): v latinské církvi nejvyšší duchovní a administrativní činitel v diecézi, která je základní jednotkou územní správy církve. Má zde plnou moc zákonodárnou, výkonnou i soudní; vyňatý, nepatří-li k církevní provincii a spadá-li přímo pod Apoštolský stolec. → *Ad limina Apostolorum*. Nesídelní bývá označen jako: 1) **titulární**: obecné označení biskupa bez trvalého sídla, bez vlastní diecéze. Bývá ustanoven jako pomocník biskupa, jehož diecéze je rozsáhlá; nemá však, na rozdíl od koadjutora, nástupnické právo. Titulárními biskupy jsou také vysocí úředníci a hodnostáři římské kurie, apoštolští administrátoři, internunciové apod. Protože tyto biskupové nemají vlastní diecéze, dostávají titul některého v historii zaniklého biskupství, tradičně *in partibus infidelium* (v krajích nevěřících), zejména v severní Africe nebo na Blízkém východě. Instituce titulárních biskupů vznikla ve 13. stol., kdy bylo mnoho biskupů vypuzeno ze Svaté země a nebylo pro ně dost

diecézí; 2) **koadjutor**: biskup titulární, určený papežem k pomoci některému diecéznímu (arci)biskupovi z důvodu nemoci či stáří; musí být jmenován generálním vikářem a po uprázdnění stolce se stává automaticky nástupcem diecézního (arci)biskupa. Podle úředního překladu CIC/1983 „biskup **nástupce**“; **auxiliární** (z lat. *auxilium*, „pomoc“; auxiliář): pomocný biskup buď nově jmenovaný papežem nebo již vysvěcený titulární biskup přidělený diecéznímu (arci)biskupovi na pomoc při správě rozsáhlé diecéze. Pak se stává generálním nebo biskupským vikářem; 4) **pomocný**: totéž co auxiliární biskup; 5) **světící**: zastaralý název (používaný zejména v některých zemích střední Evropy) pro pomocného biskupa (nemá na starosti jen svěcení kněží, kostelů, kaplí, oltářů, zvonů a biřmování); 6) **emeritní**: biskup, který se vzdal řízení své diecéze buď pro nemoc nebo pro vysoký věk. Diecézní biskup totiž musí po dosažení 75ti roků věku požádat papeže o uvolnění ze svého úřadu. K odstoupení z funkce je nutný souhlas papeže. Nese i nadále titul své dosavadní (arci)diecéze.

kardinál – Z lat. *cardo*, „roh“ nebo „závěs“ (závěs dveří - kolem něho se otáčejí všichni ostatní a mají v nich oporu). Původně duchovní trvale zřízený při čelnějším chrámu. Dnes je to nejvyšší hodnostář v katolické církvi po papeži. Je to (arci)biskup, kterého sám papež jmenuje v tajné konzistoři a vyhláší v konzistoři veřejně (kreace). Kardinálem může být jmenován svobodný muž s kněžským svěcením, vynikající naukou, mravy, zbožností a moudrostí; pokud není biskupem, je povinen přijmout biskupské svěcení. Kardinál je čelným papežovým pomocníkem a poradcem (zejména kardinál kuriální). Má právo (jestliže nepřekročil věk 80 let) účastnit se konkláve. Kardinál je automaticky státním občanem Vatikánu. Titul kardinála se zásadně klade mezi křestní jméno a příjmení. Kardinál má právo na oslovení *Eminence*. Mezi sebou si, jako bratři v Kristu, tykají. Odznakem kardinálské hodnosti jsou: roucho, klobouk, bilet a pileolus, vše purpurové barvy. Purpurovou barvu stanovil r. 1245 Inocenc IV. jako znamení, že mají hájit práva církve až do prolití krve. Kardinálové mají zvláštní postavení v církevním soudním řízení; mohou být souzeni jen papežem a nepodléhají všeobecnému církevnímu trestnímu právu.

exorcista – Z řec. *exorkistés*, „ten, který zaklíná“, „zažehnávač“. Kněz, kterému místní ordinář povolil provádět exorcismus. Do roku 1972 to

byl klerik, mající třetí nižší svěcení, které ho zplnomocňovalo (ale neopravňovalo) k exorcismu. Dnes se toto svěcení již neuděluje. Ve 3. stol. patrně v souvislosti se zavedením exorcismu při křtu se z prvokřesťanského charismatu stává církevní služba, ta však zase brzy zanikla. Latinská církev jej ve středověku opět oživila jako jeden ze stupňů (jedno ze čtyř nižších svěcení), jimiž se prochází ke kněžství, aniž by se znovuoživila skutečná funkce. Na Východě jej převzali pouze Arméni. → exorcismus.

kanovník – Z řec.+ lat. *kanones*, „církevní zákony“; tj. kanonicky ustanovený. Od 4. do 8. století označení kleriků, kteří žili ve městech a vedli společný, čili kanonický život v katedrálním domě podle řehole podobné řeholi mnišské (sv. Eusebius z Vercelli, sv. Augustin). Odtud vzešly kapitulní katedrály. V 9. století Karel Veliký nařídil všem klerikům společný život a Ludvík Zbožný všem chrámům přikázal řeholi Almaria z Mohuče. Tak vznikly kolegiátní kapituly. Společný život ovšem netrval dlouho, protože nejdříve biskup a pak klerikové si oddělovali svůj podíl ze společného majetku nebo alespoň příjmy, které z něho zřetelně vyplývaly, a začali žít na svůj účet. Tak vzniklo rozlišování mezi kanovníky řeholními a kanovníky světskými: první vedli společný život a byli vázáni slibů; druhí nikoli.

Dnes: kanovníci **světští (titulární)**: jsou to členové kapituly (tj. kněží tvořící poradní sbor biskupa) při metropolitním, katedrálním nebo kolegiátním kostele. Mají společné liturgické obřady, ale nepraktikují společný život ani společenství majetku. Tento sbor jmenuje sám biskup. Kanovníci se člení: **sídelní** a **nesídelní** podle statut kapituly a dále **řádni** a **čestní** (ti mají právo nosit oděv sídelních kanovníků, nemají však v kapitule hlas). Prvořadou povinností kanovníka je chórová modlitba, zajištění slavnostních bohoslužeb, pomoc a podpora biskupa při správě diecéze. Kanovníci v kapitule se dělí na hodnostáře a obyčejné kanovníky. Hodnostáři (jsou to obvykle probošt, děkan, kantor, lektor, kustod, arcijáhen) jsou voleni kapitulou a biskup je potvrzuje. Kanovníci **řádoví**: vedou společný život v opatství; žijí v chudobě a zřikají se vlastnictví svých statků. Řídí se řeholí sv. Augustina. Vykonávají eventuálně kněžský úřad ve farnostech: např. kanovníci řádu premonstrátů.

Z našich alb...

foto Borecký 2021

Slavnost Těla a Krve Páně
- Božího Těla -
v letech nedávných...

foto Fischer 2019

foto Bruderová 2022

OKÉNKO DO DKSŠ A MŠ

Společně za seniory do Clementas

Studenti z oboru Pečovatelské služby docházejí pravidelně společně s mateřskou školou na aktivizaci klientů do centra pro seniory Clementas v Kolíně. Setkávání seniorů s dětmi pomáhá utvářet pozitivní mezigenerační vztahy. Spoustu radosti jim vždy přinese krátké vystoupení či společné tvoření. Senioři s velkým nadšením vítají studenty, kteří vedou aktivizační činnosti k procvičování těla, jemné motoriky, paměti aj. Klienti se studenty velmi rádi vzpomínají na prožité etapy života a diskutují na připravená témata o přírodě, svátcích, zvycích apod.

Zdroj: <https://www.facebook.com/dkskolin>

Piráti v akci - soutěž středních škol

Měsíc květen se nesl ve znamení příprav na čtrnáctý ročník školní soutěže Holky v akci. Letos nesl název „Piráti v akci“. Naše pozvání přijala Střední církevní škola Dona Bosca z Vítkovy ulice v Praze, Dívčí katolická střední škola z Platněřské ulice také z Prahy a letos nově také Praktická škola z Kolína z Kutnohorské ulice. Soutěžilo se v oblasti přípravy pokrmů, šití, kreativní tvorby a aranžování. Akce proběhla v přátelském duchu a každá škola předvedla skvělé výsledky. Výzdoba, atmosféra, tematická hudba, krásné ceny i převleky dodaly akci tu pravou atmosféru.

Chtěla bych poděkovat mimo jiné i sponzorům, bez kterých by tato akce nebyla možná: Městu Kolín, Ball Aerosol Velim, Generali pojišťovna, Lékárna Aqua, Zálabská Lékárna, Papírnictví u Štěpánky, Květiny u Bláni, Toyota.

Mgr. Alžběta Zvěřinová
Třídní učitelka oboru Praktická škola dvouletá

Zdroj: <https://www.facebook.com/dkskolin>

MŠ na stanici HZS Český Brod

Ve čtvrtek 16. května jsme se vydali na stanici HZS do Českého Brodu. Ujal se nás pan Pavel Vaněk. Dětem přiblížil náročnou práci hasičů, ukázal potřebnou výzbroj a výstroj a vybavení hasičského auta. Nakonec si děti vyzkoušely jízdu na člunu a hašení proudnicí. Vraceli jsme se domů unavení, ale spokojení s mnoha zážitky.

Bc. Lenka Dvorníková
Učitelka MŠ

Volné pracovní místo - střední škola

Hledáme do našeho týmu **učitele - speciálního pedagoga**_(není podmínkou) - možno i na zkrácený pracovní úvazek.

Datum nástupu od 1. 9. 2024.

Více informací na telefonu 321 722 079 nebo info@dkskolin.cz.

KALENDÁŘ AKCÍ V ČERVNU 2024

7. červen 2024 (pátek) – Noc kostelů. Program je ve více kostelích naší farnosti. Více o programu v jednotlivých kostelích na stránce www.nockostelu.cz

8. červen 2024 (sobota) – Kněžské svěcení. V 11 hod. bude v bazilice Nanebevzetí Panny Marie Praze na Strahově vysvěcen na kněze náš farník bratr Marián Petr Šárovec OFMCap.

9. červen 2024 (neděle) – Primiční mši svatou bude sloužit Marian Petr Šárovec OFMCap. Mše svatá v chrámu sv. Bartoloměje začne v 11:00.

12. červen 2024 (středa) – zahajující varhanní koncert na nových varhanách v chrámu sv. Bartoloměje s prof. Tůmou. Začátek je v **19 hod.**

14. červen 2024 (pátek) – mše svatá od 18 hod. v kostele sv. Víta na Zálabí na svátek sv. Víta – **poutní slavnost.** Po ní setkání u Komunitního centra Farní charity.

15. červen 2024 (sobota) – dobročinný koncert pro Hospic Srdcem v chrámu sv. Bartoloměje. Začátek je v **18 hod.** Vstupné dobrovolné.

16. červen (neděle) – Termín odevzdání příspěvků do prázdninového čísla farního časopisu Bartoloměj.

22. červen 2022 (sobota) – mše svatá v kostele sv. Bartoloměje při příležitosti **5. výročí kněžství Františka Čecha.** Začátek je v 17 hod.

27. června 2024 (čtvrtek) – varhanní koncert od 19 hod. v chrámu sv. Bartoloměje – **Varhanní Novosvětská.** Na varhany hraje: Pavel Kohout. Vstupné dobrovolné.

30. červen (neděle) – Termín vydání prázdninového čísla farního časopisu Bartoloměj.

Další události:

4. červenec 2024 (čtvrtek) – poutní mše svatá na svátek sv. Prokopa na Sázavě. Mše začíná v 8:30 hod.

Farní tábor pro děti bude jako obvykle v klášteře v Zásmukách od 28. července do 3. srpna 2024. **Kapacita tábora se již naplnila!!!!** Zálohu na tábor můžete přinést na faru, nebo mimo Kolín předat kněžím po mši svaté.

Farnost Český Brod nabízí volné místa na letním táboře v Chotěborkách (20.-26. červenec 2024). Více informací zde:

https://farnostcbrod.cz/blog_clanek.php?clanek=8148

Krátké zprávy

Děkujeme paní Bohdance Čechové za několikaletou oddanou službu ve farní kanceláři a na faře jako hospodyně. V novém zaměstnání ji přejeme hojné Boží požehnání a dobré zdraví.

Oprava střechy na klášteře kapucínů. Sdělujeme vám, že v období od 13. května do 15. června bude v objektu kapucínského kláštera v Kolíně probíhat havarijní oprava střechy. Vzhledem k výraznému omezení parkovacích míst ve dvoře kláštera Vás žádáme, abyste v tomto období v areálu kláštera neparkovali.

Druhý ročník Svatovítské poutě se uskuteční v pátek 14. června od 18 hodin v kostele sv. Víta na Zálabí. Po mši svaté bude následovat kulturní program v přilehlém komunitním centru sv. Zdislavy, kde bude k dispozici drobné občerstvení. V případě dobrého počasí bude možnost opéct si špekáčky, na které zveme. K dobré náladě a poslechu bude hrát živá hudba. Vstupné je dobrovolné a výtěžek poputuje na provoz charity.

Modlitby otců. Od června budou ve farním komunitním centru každé první pondělí v měsíci v 18 hodin modlitby otců. Úvodní setkání bude v pondělí 3. června 2024. Srdečně Vás zveme seznámit se s touto formou modlitby a společenství otců a mužů.

Ekumenické modlitební slavení se konalo ve čtvrtek 16. května v komunitním centru u sv. Bartoloměje. Modlitební společenství se sešlo před slavností Seslání Ducha Svatého a společně se modlilo za jednotu křesťanů a kráčení životem v Duchu Svatém. Za místní katolické

společenství se zúčastnil P. Karol Tefa. Do příprav a modliteb se zapojil i mládežnický sbor farnosti.

Pěší mariánskou pout' z Kolína do Červených Peček zorganizovala a podnikla kolínská farní mládež ve středu 8. května.

V pátek 31. května byla ve farním komunitním centru otevřena výstava malíře, grafika, sochaře, scénického výtvarníka a pedagoga Vladimíra Jana Hnízda (1914–1978) nazvaná Mezi nebem a zemí.

V. J. Hnízdo velkou část svého života spojil s městem Kolínem. Výstava představuje výběr z jeho tvorby, zaměřený na stylově výraznou volnou malbu z let 1968 až 1975 a kresby (pastely) z let 1975 až 1977.

Výstava potrvá do konce srpna. Pro širší veřejnost bude přístupná vždy ve středu od 15:30 do 16:30, v pátek od 15:00 do 17:00 a v neděli od 9:00 do 9:30.

Martin Prokop

Noc kostelů

V pátek 7. června 2024 proběhne další ročník Noci kostelů. Je přihlášeno úctyhodných 1725 kostelů a modliteben.

Z naší farnosti budou přístupné kostely v Kolíně – chrám sv. Bartoloměje (17:00–20:00), kostel Nejsvětější Trojice (18:00–21:00) a kostel sv. Víta (18:00–20:30).

V chrámu sv. Bartoloměje budou asi největším lákadlem nově zrekonstruované varhany (návštěvníci uslyší jejich zvuk – dva vstupy cca v 17:30 a 18:30 a budou se na ně moci podívat i zblízka – cca od 18:00 do 18:30 a od 19:00 do 19:55), přístupná bude i krypta a návštěvníci se dozví o pracích, které zde proběhly. Během večera bude přístupná i výstava V. J. Hnízda ve farním komunitním centru. Programu v kostele Nejsvětější Trojice se ujala naše mládež.

Z dalších kostelů naší farnosti bude přístupný kostel sv. Bartoloměje v Býchorech (20:00–23:00), kostel narození Panny Marie v Červených Pečkách (17:00–20:00), kostel sv. Jakuba Staršího v Ovčárech (17:00–20:00), kostel sv. Václava v Ratboři (17:30–21:30), kostel sv. Ondřeje ve

Starém Kolíně (17:30–21:00) a kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova ve Velkém Oseku (17:00–23:00).

V Červených Pečkách bude možné navštívit i věž kostela. Od 17:00 do 18:00 proběhne interaktivní přednáška Lenky Trpišovské na téma českých světců a světic České nebe (zejména pro děti), od 18:00 do 18:30 historický exkurz Aleše Dvořáka nazvaný Malé sakrální stavby v okolí Červených Peček, od 18:40 do 19:00 následuje kytarové vystoupení Vojtěcha Nobilise a od 19:00 do 20:00 zahraje kapela OUTSTANDERS. V Ovčárech vystoupí děti ze ZŠ a MŠ a můžete se dozvědět mnoho zajímavého o kostele.

Ve Starém Kolíně začne vše v 17:30 společnou modlitbou, od 17:40 do 18:00 vystoupí Komorní ženský sbor pod vedením Jany Blažkové, od 18:00 do 18:25 vystoupí zpěvačka Amálie Lacinová za doprovodu Markéty Neřoldové, následovat bude přednáška Miroslavy Jouzové nazvaná Další střípky z historie Starého Kolína, večer bude ukončen prohlídkou restaurovaného kříže od 19:00 a varhan od 19:30. Během večera bude možno zhlédnout také výstavu Deset let působení Starokolínského okrašlovacího spolku a bude připraveno tvoření pro děti.

Ve Velkém Oseku proběhne od 17:00 do 18:00 mše, v 18:00 přivítá návštěvníky paní místostarostka a od 18:05 proběhne koncert Radky Drahovzalové – akordeon a Ondřeje Nigrína – varhany. Po celý večer zde bude instalovaná výstavka výkresů žáků MZŠ a k dispozici budou pracovní listy pro děti – Poznej kostel.

Kromě katolických kostelů budou přístupné i evangelické kostely, a to zde v Kolíně i v nedaleké Velimi.

Z blízkého okolí si dovolíme pozvat například do sousední kutnohorské farnosti. Krom kostelů přímo v Kutné Hoře bude zpřístupněn nově opravený kostel v Gruntě a setkání proběhne i u kapličky v nedalekých Dolanech (při cestě z Kolína do Kutné Hory).

Podrobnosti najdete na stránkách www.nockostelu.cz, kde v kapitole Tiskoviny lze stáhnout i tzv. Oblastní letáky (letáček pro okresy Kolín, Mladá Boleslav a Nymburk má číslo 10).

NOVÉ KOLÍNSKÉ VARHANY

chrám sv. Bartoloměje v Kolíně varhanní koncerty

neděle **26. 5. 2024** v 10 hod.

SVĚCENÍ VARHANÍ

MONS. JAN BAXANT – CELEBRANT

CANTORES CANTANT A HOSTÉ Přemysl Kšica – varhany

L. Vierende – Messe solennelle

středa **12. 6. 2024** v 19 hod.

INAUGURAČNÍ KONCERT prof. Jaroslav Tůma – varhany

čtvrtek **27. 6. 2024** v 19 hod.

VARHANNÍ NOVOSVĚTSKÁ Pavel Kohout – varhany

A. Dvořák – SYMFONIE č. 9 „Z nového světa“

neděle **25. 8. 2024** v 19 hod.

BARTOLOMĚJSKÉ IMPROVIZACE Vladimír Roubal – varhany

pátek **27. 9. 2024** v 19 hod.

KONCERT VÍTEŽŮ SOUTĚŽNÍ VARHANNÍ PŘEHLÍDKY

(soutěž 26. a 27. 9. – vstup volný)

čtvrtek **17. 10. 2024** v 19 hod.

FRANCOUZSKÝ VARHANNÍ VEČER

Přemysl Kšica – varhany

Vstupné dobrovolné. Více na kolinzije.cz

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.

Na vydání spolupracovali: Ján Halama, Martin Křídlo, Jaroslav Pejša, Martin Prokop, Tomáš Pavela.
P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz

• e-mail: farninoviny.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin

Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárcce: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).

Autor fotografie na titulní straně: Anna Guthrie - Člověk a víra